

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
соціальної педагогіки та психології

О. В. Пономаренко

» _____ 2023 р.

ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістрів

очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності

053 Психологія

освітньо-професійна програма **Психологія**

Укладачі: Гура Олександр Іванович, професор, доктор педагогічних наук,
Турбар Тетяна Володимирівна, доцент, кандидат педагогічних наук

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри психології

Протокол № 1 від “31” серпня 2023 р.
Завідувач кафедри психології

(підпис)

Н. О. Губа
(ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціальної педагогіки та психології

Протокол № 1 від “30” серпня 2023 р.
Голова науково-методичної ради факультету
соціальної педагогіки та психології

(підпис)

Т. В. Турбар
(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

Гурбар Т. В.
(ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна (денна)/заочна форми здобуття освіти	
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки	Кількість кредитів – 3	Обов'язкова	
		Циклу професійної підготовки спеціальності	
Спеціальність: 053 Психологія	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
Освітньо-професійна програма: Психологія		Змістових модулів – 4	1 -й
	Лекції		
	14 год.		6 год.
Рівень вищої освіти: магістерський	Кількість поточних контрольних заходів – 8	Практичні	
		14 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		62 год.	80
		Вид підсумкового семестрового контролю:	
Екзамен	Екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» є формування у магістрантів знань щодо особливостей системи вищої освіти, їх готовності до організаційно-педагогічної та просвітницької діяльності.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- розкриття сутності й закономірностей освітнього процесу у вищій школі;
- інтеграція та систематизація набутих у процесі професійного навчання знань про психолого-педагогічні передумови підвищення якості вищої освіти;
- формування професійного мислення магістрантів, набуття ними досвіду творчого використання психолого-педагогічних знань для вирішення конкретних завдань навчально-професійної та майбутньої науково-педагогічної діяльності;
- сприяння професійному самовизначенню та набуттю магістрантами професійно-педагогічної ідентичності через усвідомлення закономірностей організації фахової діяльності педагога вищої школи.

Заплановані робочою програмою компетентності та результати навчання	Методи і контрольні заходи
<p style="text-align: center;">Програмні компетентності</p> <p>ІК. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК 5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.</p> <p>СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.</p> <p>СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.</p> <p style="text-align: center;">Результати навчання</p> <p>ПРН 6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість</p> <p>ПРН 7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях</p> <p>ПРН 10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності</p> <p>ПРН 14. Уміння вирішувати психологічні проблеми, пов'язані з організацією та керівництвом людськими ресурсами, супроводом групових та робочих процесів, поведінкою фахівців</p> <p>ПРН 15. Уміння інтегрувати та систематизувати набуті у процесі професійного навчання знань про психологічні передумови підвищення якості вищої освіти</p>	<p>Методи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – вивчення і обговорення матеріалу на лекційних та практичних заняттях; – групова робота; – підготовка і виконання індивідуальних завдань з майбутньої професійної проблематики; – розробка програм, анкет, написання есе, аналітичних звітів; – презентація та обґрунтування власної позиції; – ігро-модельовання елементів професійної діяльності; – вивчення наукової літератури. <p>Контрольні заходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – опитування; – тестування; – доповіді; – індивідуальні письмові завдання; – презентації.

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Педагогіка та психологія вищої школи» ґрунтується на системі пов'язаних між собою дисциплін, а саме: «Педагогіка», «Психологія», «Методика викладання у вищій школі».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Педагогіка та психологія вищої школи як галузь наукових знань і навчальний предмет. Система вищої освіти в Україні.

Педагогіка та психологія вищої школи як галузь наукових знань, основні категорії та поняття. Система психолого-педагогічних наук. Об'єкт і предмет, емпіричний і теоретичний рівні досліджень у педагогіці та психології вищої школи. Модель освітнього процесу. Генеза викладацької діяльності у вищих навчальних закладах в історичній ретроспективі. Система вищої освіти в Україні та. Нормативні засади вищої освіти.

Змістовий модуль 2. Дидактичні засади освітньої діяльності у вищій школі.

Поняття про дидактику вищої школи. Закономірності та принципи процесу навчання у закладі вищої освіти. Моделі (парадигми) сучасної освіти Технологія освіти. Зміст освіти як проблема дидактики вищої школи. Освітній стандарт, навчальний план, робоча програма навчальної дисципліни. Викладач як суб'єкт освітнього простору. Співвідношення понять викладач ВЗО, педагог вищої школи, науково-педагогічний працівник. Нормативні вимоги до викладача. Шляхи відтворення НПП. Вимоги до професійної підготовки викладача ВЗО. Особливості професійної педагогічної діяльності у ВЗО. Особливості професіогенезу викладача ВЗО.

Змістовий модуль 3. Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності у закладі вищої освіти.

Студентство як соціальна група. Вікові особливості сучасного студентства. Студент як особистість і суб'єкт навчальної діяльності. Генеза навчальної діяльності студента в ВЗО. Академічні права, свободи і обов'язки студентів університету. Навчальна діяльність як провідний вид діяльності в ВЗО. Психологічні теорії навчальної діяльності. Сутність «задачного» підходу до організації навчання. Особливості формування знань, вмінь і навичок.

Змістовий модуль 4. Методичні засади організації освітнього процесу у вищій школі.

Загальнодидактичні методи навчання у вищій школі. Форми організації освітнього процесу у вищій школі. Лекція як провідна форма організації навчання. Види семінарських та практичних занять. Інші форми організації навчання. Самостійна робота студентів як засіб розвитку та самоорганізації особистості. Moodle ЗНУ. Проблематизація як механізм активізації розвитку особистості. Сутність самоорганізації особистості. Самодіагностика, самопідготовка, самовираження. Особливості організації навчання на принципах педагогіки самоорганізації.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин		Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год				Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
		д	з	д	з	д	з					
1	2	3		4		5		6		7	8	9
1	15	6	2	4	2	2	-	9	13	4	4	8
2	15	10	4	4	2	6	2	5	11	12	12	24
3	15	6	2	4	2	2	-	9	13	4	6	10
4	15	6	2	2	-	4	2	9	13	8	10	18
Усього за змістові модулі	60	28	10	14	14	14	4	32	50	28	32	60
Підсумковий семестровий контроль екзамен	30							30	30	20	20	40
Загалом		90								100		

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Педагогіка та психологія вищої школи як галузь наукових знань і навчальний предмет	2
2	Система вищої освіти в Україні	2
3	Основи дидактики вищої школи	2
4	Психолого-педагогічні особливості професійної діяльності викладача закладу вищої освіти	2
5	Студент як об'єкт і суб'єкт педагогічної діяльності	2
6	Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності студента	2
7	Дидактичні методи та форми навчання у вищій школі	2
Разом		14

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Система вищої освіти в Україні та світі	2
2	Основи дидактики вищої школи	2
3	Психолого-педагогічні особливості професійної діяльності викладача закладу вищої освіти	2
4	Етика та психологія педагогічної діяльності викладача вищої школи	2
5	Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності студента	2
6	Дидактичні методи та форми навчання у вищій школі	2
7	Педагогічний контроль у вищій школі	2
Разом		14

7. Види і зміст поточних контрольних заходів *

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Практичне заняття № 1 Система вищої освіти в Україні та світі	1. Питання для обговорення: <ul style="list-style-type: none"> • Поняття вищої освіти, її мета та завдання. • Рівні та ступені вищої освіти. • Система забезпечення якості вищої освіти. • Типи закладів вищої освіти. 2. Практичне завдання. Підготуйте доповідь з презентацією на тему «Вища освіта у найрозвиненіших країнах світу» (країна на вибір). <i>Орієнтовний план доповіді:</i> характеристика структури системи вищої освіти обраної країни; рівні та ступені освіти в країні, термін навчання; типи закладів вищої освіти; спільне та відмінне в системі вищої освіти в Україні та обраній країні.	Знання матеріалу за темою, вміння їх презентувати, вміння пояснювати і відстоювати власну позицію, активність в обговоренні питань Наявність презентації (мін 4 слайда), розкриття теми згідно з планом.	4 4
Усього за ЗМ 1	1			8
	Практичне заняття № 2 Основи дидактики вищої школи	1. Питання для обговорення: <ul style="list-style-type: none"> • Поняття про дидактику вищої школи. • Сутність, структура та рушійні сили навчання. • Закономірності та принципи навчання у вищій школі. • Зміст освіти як проблема дидактики вищої школи. • Пізнавальна діяльність студентів. Формування професійних мотивів навчання. 2. Завдання для практичного	Знання матеріалу за темою, вміння їх презентувати, вміння пояснювати і відстоювати власну позицію, активність в обговоренні питань	4

	<p>Практичне заняття №4</p> <p>Етика та психологія педагогічної діяльності викладача вищої школи</p>	<p>1. Питання для обговорення</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сутність і зміст педагогічної етики. • Педагогічна техніка та механізми впливу викладача на студентів. • Професійно-педагогічне спілкування у вищій школі. • Педагогічні конфлікти в системі вищої освіти та шляхи їх подолання. <p>2. Завдання для практичного виконання.</p> <p>Проаналізуйте конкретну ситуацію педагогічного конфлікту (на вибір: студент – студент, студент – батьки, педагог – група, студент – група, педагог – адміністрація) за поданими етапами.</p> <p style="text-align: center;"><i>Алгоритм виконання завдання:</i></p> <p>1. самостійно опишіть певну конфліктну педагогічну ситуацію.</p> <p>2. Проаналізуйте конфліктну ситуацію відповідно до плану:</p> <ul style="list-style-type: none"> • назвіть суб'єктів конфліктної ситуації; вказати, хто став ініціатором конфлікту; • виявіть причину(и) конфлікту (можливі групи причин: матеріально-технічні, ціннісно-орієнтаційні, фінансово-організаційні, управлінсько-особистісні, соціально-демографічні, соціально-психологічні); • вкажіть тип конфлікту (наприклад: конфлікти, породжені перепонами в досягненні цілей спільної діяльності; конфлікти, породжені перепонами в досягненні особистих цілей; конфлікти, спричинені протидією окремих людей соціальним нормам; особистісні конфлікти, зумовлені несумісністю індивідуальних психологічних 	<p>Знання матеріалу за темою, вміння їх презентувати, вміння пояснювати і відстоювати власну позицію, активність в обговоренні питань</p> <p>Обсяг не менше 1 сторінки формату А4, розкриття змісту згідно етапам і алгоритму, обґрунтованість тверджень</p>	<p>4</p> <p>4</p>
--	---	---	--	-------------------

		<p>рис / фахові конфлікти, конфлікти сподівань, конфлікти особистих інтересів);</p> <ul style="list-style-type: none"> опишіть можливе вирішення конфлікту відповідно до однієї зі стратегій (уникнення, пристосування, примушення, компроміс, співробітництво); перерахуйте способи попередження конфлікту на стадії передконфліктної ситуації. 		
Усього за ЗМ 2 контр. Заходів	3			24
	<p>Практичне заняття № 5</p> <p>Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності студента</p>	<p>1. Питання для обговорення</p> <ul style="list-style-type: none"> Студентство як соціальна група. Вікові особливості студентської молоді. Адаптація студентів у закладі вищої освіти. Психологічні особливості основних видів діяльності студентів. Академічні права, свободи і обов'язки студентів університету. <p>2. Завдання для практичного виконання</p> <p>Визначте 7-10 факторів, які позитивно впливають і 7-10 факторів, які негативно впливають на розвиток студентської групи (подайте у вигляді таблиці)</p> <p>Розробіть програму активної адаптації студентів-першокурсників до навчання у закладі вищої освіти.</p> <p><i>Вимоги до програми:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> має включати заходи, спрямовані на формування чотирьох рівнів адаптації: формальна, соціально-психологічна, дидактична та особистісно-психологічна адаптація; 	<p>Знання матеріалу за темою, вміння їх презентувати, вміння пояснювати і відстоювати власну позицію, активність в обговоренні питань</p> <p>Обсяг не менше 2 сторінки формату А4, розкриття змісту згідно вимогам.</p>	<p>4</p> <p>6</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • час впровадження програми – перший семестр першого курсу; • участь у реалізації програми мають брати не тільки викладачі, а й студенти. 		
Усього за ЗМЗ контр. заходів	1			10
	<p>Практичне заняття № 6</p> <p>Дидактичні методи та форми навчання у вищій школі</p>	<p>1. Питання для обговорення</p> <ul style="list-style-type: none"> • Загально-дидактичні методи навчання у вищій школі. • Форми організації навчального процесу у вищій школі. • Лекція як провідна форма організації навчання. • Види семінарських та практичних занять. • Практична підготовка. • Науково-дослідна робота студентів <p>2. Завдання для практичного виконання</p> <p>Розробити анкету оцінювання якості курсу. Анкета має містити три блоки запитань:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Запитання, що стосуються діяльності викладача при викладанні курсу (5 запитань). • Запитання, що стосуються активності студента при вивченні курсу (5 запитань). • Запитання, що стосуються матеріально-технічного забезпечення курсу: технічне обладнання, література тощо (5 запитань). <p><i>При складанні анкети можна використовувати різні види запитань (закриті, відкриті, зі шкалою тощо), які мають бути сформульовані максимально коректно. Анкета має мати</i></p>	<p>Знання матеріалу за темою, вміння їх презентувати, вміння пояснювати і відстоювати власну позицію, активність в обговоренні питань</p> <p>Відповідність вимогам.</p>	<p>4</p> <p>4</p>

		<i>шкалу обрахунків або алгоритм аналізу.</i>		
	Практичне заняття № 7 Педагогічний контроль у вищій школі	<p>1. Питання для обговорення</p> <ul style="list-style-type: none"> • Педагогічний контроль в освітньому процесі вищої школи. • Функції та принципи контролю знань, умінь та навичок студентів. • Види та форми контролю перевірки знань, умінь та навичок студентів (ЗУН). • Методи контролю ЗУН. <p>2. Завдання для практичного виконання</p> <p>Визначте типові помилки (3-5 помилок) при оцінюванні навчальної успішності студентів, а також способи попередження й подолання цих помилок. Заповніть таблицю, три колонки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • помилки в оцінюванні • попередження помилок • подолання помилок <p>Розробіть власну систему оцінювання навчальних досягнень студентів, яка повинна містити загальний опис, переваги та недоліки у порівнянні зі 100-бальною системою ECTS. У роботі має бути описані вимоги до поточного та підсумкового оцінювання та розподіл балів.</p>	<p>Знання матеріалу за темою, вміння їх презентувати, вміння пояснювати і відстоювати власну позицію, активність в обговоренні питань</p> <p>Обсяг не менше 2 сторінки формату А4, розкриття змісту згідно вимогам</p>	<p>4</p> <p>6</p>
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2	18
Усього за змістові модулі	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
Екзамен	Теоретичне завдання	<p>Тестові питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет педагогічної науки 2. Основні функції педагогіки як прикладної дисципліни 3. Зміст поняття «формування особистості» 4. Фактори, що зумовлюють становлення та розвиток особистості 5. Сутність процесу навчання 6. Сутність процесу виховання 7. Сутність процесу розвитку 8. Зміст поняття «педагогіка вищої школи» 9. Зміст поняття «психологія» 10. Зміст поняття «психологія вищої школи» 11. Зміст поняття «психіка» 12. Три функції, на яких базується основна ідея університету 13. Перший український навчальний заклад університетського типу (вища школа) 14. Ян Амос Каменський 15. Система вищої освіти згідно Закону України «Про вищу освіту». 16. Типи вищих навчальних закладів згідно Закону України «Про вищу освіту» 17. Рівні вищої освіти згідно Закону України «Про вищу освіту» 18. Ступені вищої освіти згідно Закону України «Про вищу освіту» 19. Освітній процес згідно Закону України «Про вищу освіту» 20. Атестація згідно Закону України «Про вищу освіту» 21. Авторитарно-імперативна педагогіка за Ш.О. Амонашвілі 22. Основні види діяльності викладача закладу вищої освіти 23. Основні вікові періоди студентства, як соціальної групи 24. Основні психологічні характеристики студентства, як соціальної групи 25. Мета професійної діяльності педагога вищої школи 26. Професійна компетентність педагога вищої школи 27. Сутність професіоналізації особистості 28. Основні чинники, що детермінують тип професіоналізації викладача ЗВО 	Правильність відповіді на питання тесту	20

		<p>29. Сутність професійної адаптації педагога вищої школи</p> <p>30. Показники професійної адаптованості викладача ЗВО</p> <p>31. Індивідуальний стиль діяльності</p> <p>32. Професійні кризи</p> <p>33. Професійне згорання</p> <p>34. Професійне акме</p> <p>35. Професійна рефлексія</p> <p>36. Модель освітнього процесу</p> <p>37. Педагогічна система</p> <p>38. Методи навчання</p> <p>39. Основа (критерії) класифікації методів навчання</p> <p>40. Форми організації навчання у вищій школі</p> <p>41. Основні види навчання</p> <p>42. Основні функції контролю навчання</p> <p>43. Дидактика</p> <p>44. Основні види контролю навчально-пізнавальної діяльності</p> <p>45. Освітньо-професійна програма підготовки</p> <p>46. Кредит</p> <p>47. Академічна мобільність</p> <p>48. Сутність поняття «галузь знань»</p> <p>49. Навчальний план</p> <p>50. Робоча програма навчальної дисципліни</p>		
	<p>Практичне завдання</p>	<p>Завдання для індивідуальної письмової роботи.</p> <p>1. Специфічні особливості професійної діяльності викладача закладу вищої освіти.</p> <p>Підготувати письмово.</p> <p>Виділити специфічні особливості професійної діяльності викладача закладу вищої освіти у контексті порівняння її з професійною діяльністю вчителя закладу середньої освіти (мінімум 7). Заповнити таблицю- 4 колонки: порядковий номер, складова/критерій, що порівнюється; специфічні особливості професійної діяльності вчителя; специфічні особливості професійної діяльності викладача.</p> <p>Вимоги до роботи: мінімум 1 сторінка письмового тексту формату А-4, із зазначенням спеціальності (напряму), курсу, групи, прізвища, порядкового номеру та назви індивідуального завдання.</p> <p>Увага. Обов'язково зазначити вихідні дані наукової літератури, яку використовували під час виконання завдання.</p> <p>Робота здається викладачу /надсилається</p>	<p>Наявність обов'язкових складових.</p> <p>Відповідність вимогам і встановленим термінам</p>	<p>20</p> <p>(7)</p>

		<p>сканкопія/фото на електронну адресу не пізніше за два дні до іспиту.</p> <p>2. Рефлексивний аналіз освітньої діяльності</p> <p>Підготувати письмово. Зробити аналіз художнього фільму «<i>Dead Poets Society</i>» («<i>Суспільство мертвих поетів</i>»). (Режисер: <u>Пітер Уір</u>).</p> <p>Обов'язково врахувати такі вимоги:</p> <p>Аналіз має здійснюватись з ПОЗИЦІЇ (від імені) учасника фільму (адміністрації, одного з героїв фільму.....)</p> <p>Аналіз має відбуватись за схемою, яка передбачає відповіді (від імені учасника фільму) на такі питання (з посиланнями на сюжети фільму):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що відбулось (описання ситуації, яка на ваш погляд, позиції, яку ви прийняли, є важливою, заслуговує на увагу)? 2. Хто є ініціатором/ винуватцем ситуації, що виникла? (Які фактори її зумовили: особистісні, соціальні тощо) 3. Що робити? (які будуть, на ваш погляд, перспективи розвитку ситуації). <p>Вимоги до робіт: мінімум 2 сторінки письмового тексту формату А-4, із зазначенням спеціальності (напряму), курсу, групи, прізвища, порядкового номеру та назви індивідуального завдання. ОБОВ'ЯЗКОВО у роботі мають бути відображені усі складові завдання (їх 3). Робота здається викладачу або надсилається сканкопія на електронну адресу не пізніше за два дні іспиту.</p> <p>3. Професійний портрет випускника закладу вищої освіти.</p> <p>Підготувати письмово.</p> <p>Розробіть власний професійний портрет ВИПУСНИКА закладу вищої освіти (психолога). Інформацію подайте у вигляді таблиці – 4 колонки, акцентуючи увагу на взаємозв'язку компонентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. порядковий номер; 2. основні завдання і функції, які він має виконувати фахівець (описання умов і особливостей професійної діяльності); 3. його професійні характеристики, якості (яким він має відповідати як професіонал відповідно до вимог професійної діяльності); 4. форми та методи які, на ваш погляд, 		<p>(6)</p> <p>(7)</p>
--	--	--	--	-----------------------

	забезпечують їх формування у вузі. Вимоги до роботи: мінімум 1 сторінка письмового тексту формату А-4, із зазначенням спеціальності (напряму), курсу, групи, прізвища, порядкового номеру та назви індивідуального завдання. В таблиці має бути представлено мінімум 4 позиції. Робота здається викладачу або надсилається сканкопія на електронну адресу не пізніше за два дні до іспиту.		
Усього			40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Городиська В., Пантюк М., Міляєва В. Педагогіка та психологія вищої школи : тексти лекцій. Дрогобич : ДДПУ, 2014. 307 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi58/0042977.pdf>.
2. Гура О. І. Вступ до спеціальності «Педагогіка вищої школи» : навч. посіб. Запоріжжя : ГУ ЗІДМУ, 2005. 196 с.
3. Марцева Л. А. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. Житомир : Житомирська політехніка, 2022. 150 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051746.pdf>.
4. Мороз А. Г., Падалка О. С., Юрченко В. І. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. Київ : НПУ ім. М. Драгоманова, 2003. 267 с.
5. Прищак М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : курс лекцій. Вінниця : ВНТУ, 2019. 150 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi60/0044461.PDF>.
6. Турбар Т. В. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2021. 132 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2021/04/0046762.docx>.

Додаткова:

1. Вища освіта України: реалії сучасного розвитку / С. О. Сисоєва, Н. Г. Батечко. Київ : ВД ЕКМО, 2011. 368 с.
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
3. Власова О. І., Семиченко В. А., Пащенко С. Ю., Невідома Я. Г. Психологія вищої школи : підручник / за ред. О. І. Власової. Київ : Київський університет, 2015. 406 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi73/0053625.pdf>.
4. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2006. 256 с.
5. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. навч. посіб. Дніпропетровськ, 2014. 416 с.

6. Гура О.І. Психолого-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу: теоретико-методологічний аспект: монографія. Запоріжжя: ГУ "ЗІДМУ", 2006. 332 с.
7. Дуткевич Т. В., Максимчук Н. П. Психологія вищої школи (курс лекцій): навч. посіб. для здобувачів освіт.-кваліфікац. рівня «Магістр». Кам'янець-Подільський, 2010. 144 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi58/0042974.pdf>.
8. Кузьмінський А. І., Омеляненко С. В. Становлення професіоналізму педагога вищої школи (У бесідах і роздумах). Черкаси: [б. в.], 2013. 228 с.
9. Основи психології та педагогіки вищої школи (пам'ятка для аспірантів): навчально-методичний посібник / за ред. О. Є. Коваль. Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2013. 90 с.
10. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: практикум / Л. Г. Київ: Каравела, 2008. 336 с.
11. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: підруч. для студентів вищ. навч. закл. Вид. 2-ге, допов. і перероб. Київ: Каравела, 2008. 352 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi40/0031348.doc>.
12. Самостійна робота з курсу «Педагогіка та психологія вищої школи»: навч.-метод. посібник / Автори-упорядники В. І. Староста, О. Ф. Яцина; за ред. В. І. Старости. Ужгород: ШАРК-АУТДОР, 2014. 136 с.
13. Товканець Г. В. Тенденції розвитку європейської вищої освіти на початку XXI століття. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. Мукачеве, 2015. Вип. 1. С. 28-33.
14. Fry H. A. Handbook for teaching and learning in higher education: Enhancing Academic Practice / H. Fry, S. Ketteridge, S. Marshall. Third edition. New York: Routledge, 2009. 544 p.
15. Ensuring Quality Education and Good Learning Environments for Students / A. B. Bernardo, A. Castro-Lopez, J. Puente, L. Almeida (eds.). Basel: MDPI, 2021. 254 p. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi66/0048731.pdf>.
16. Entwistle N. Student Learning and Academic Understanding: A Research Perspective with Implications for Teaching. London: Academic Press, 2018. 289 p. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi69/0050376/>.
17. Hoidn S. Student-Centered Learning Environments in Higher Education Classrooms. New York: Palgrave Macmillan, 2017. 453 p. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi61/0044923.pdf>.
18. Maatta K., Uusiautti S. The psychology of study success. New York: Routledge, 2018. 154 p. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi67/0049274.pdf>.
19. Transforming Teaching and Learning in Higher Education: Towards a Socially Just Pedagogy in a Global Context / R. Osman, D. J. Hornsby (eds.). Cham: Palgrave Macmillan, 2017. 222 p. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi63/0047201.pdf>.

Інформаційні ресурси:

1. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022—2032 роки. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-vishchoyi-osviti-v-ukrayini-na-20222032-roki-286->
4. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти». URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2021/03/25/Standart%20na%20hrupu%20profesiy_Vykladachi%20zakladiv%20vyshchoyi%20osvity_25.03.pdf